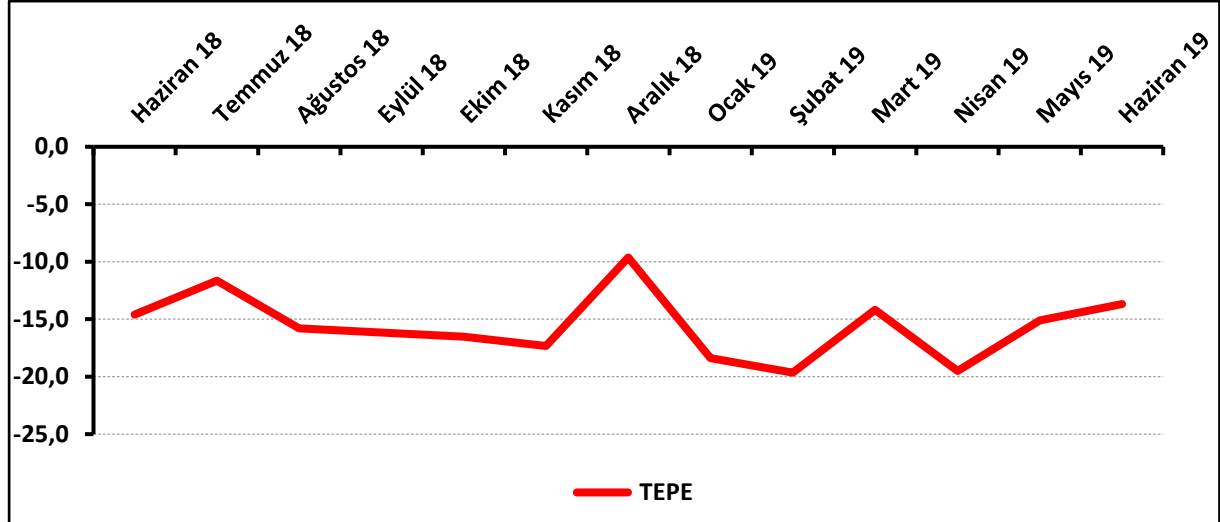

PERAKENDE GÜVENİ YILIN İLK YARISINDA GEÇEN YILIN GERİSİNDE

2019 yılının ilk yarısını ortalama -16,8 puan seviyesinde tamamlayan TEPE, 2018 yılının aynı dönemine (-13,2) kıyasla daha düşük performans sergiledi. Perakende güveni, Haziran 2019'da bir önceki aya göre 1,4 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,9 puan arttı. Perakende güveninin haziran ayında geçen yıla ve geçen aya göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki yükseliş etkili oldu. "Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri" sektörü, haziran ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla arttı

Haziran ayında -13,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 0,9 puan, geçen aya göre 1,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Haziran 2018 – Haziran 2019)¹

Tablo-1. TEPE, Aylık Seri

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-15,2	-21,2	-18,1	-18,8	-15,6	-16,5	-21,2	-17,5	-17,1	-13,1	-15,3	-16,8
2018	-14,0	-5,2	-12,1	-15,9	-17,6	-14,6	-11,6	-15,8	-16,2	-16,5	-17,3	-9,6
2019	-18,4	-19,6	-14,2	-19,5	-15,1	-13,7						

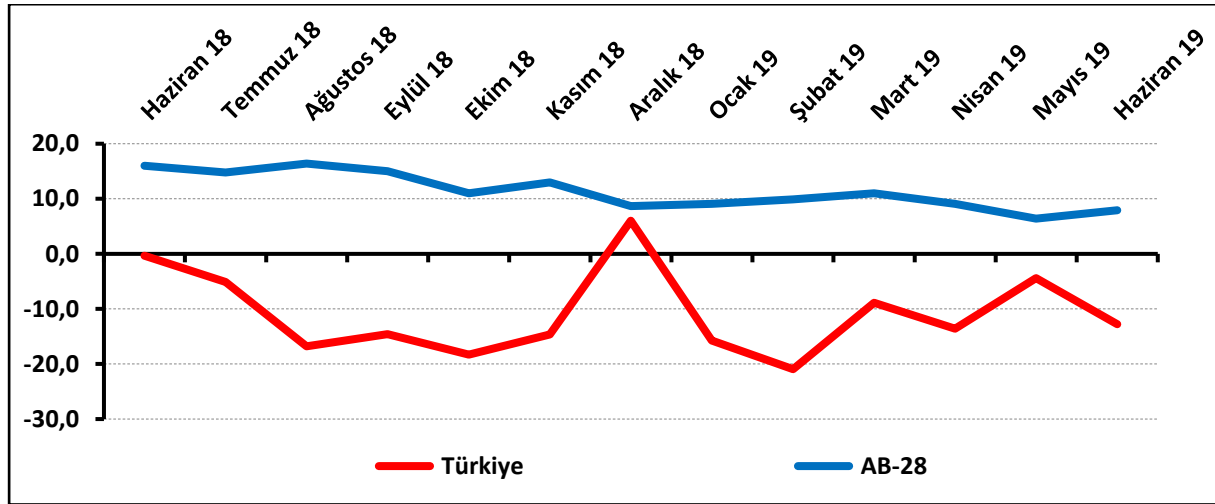
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Haziran 2019'da -12,8 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 8,4 puan, bir önceki yılın aynı ayına göre 12,5 puan azaldı.

Haziran 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 31,9'u önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 38,5'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 29,6 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Haziran 2018 – Haziran 2019)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

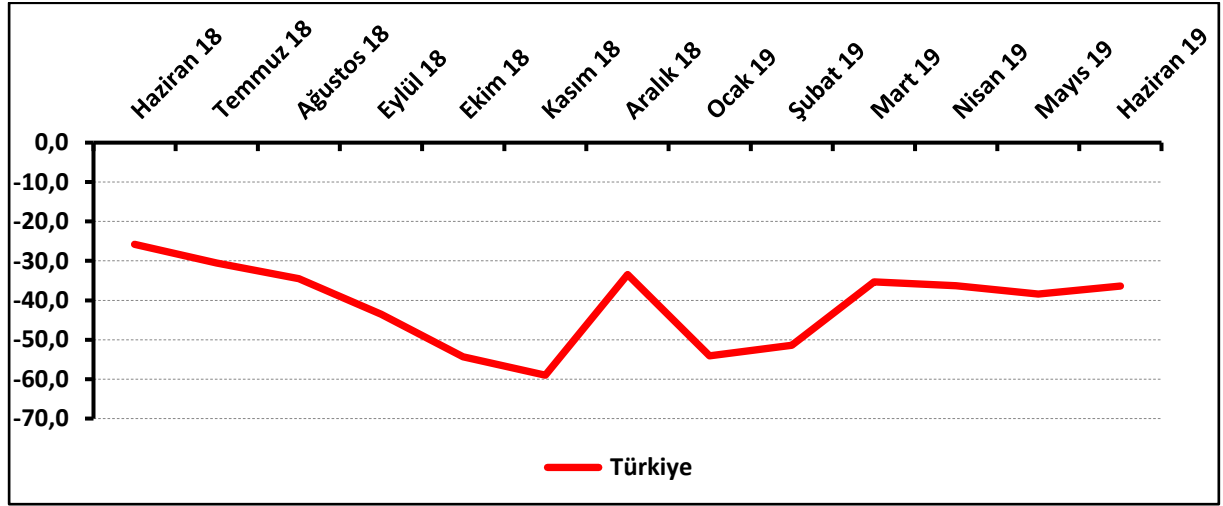
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-6,4	-32,4	-15,2	-16,0	-9,2	-5,9	-19,3	-9,3	-7,1	-3,1	-5,8	-7,6
2018	-9,1	12,3	-3,7	-10,4	-17,3	-0,3	-5,1	-16,8	-14,6	-18,3	-14,7	6,0
2019	-15,7	-20,9	-8,9	-13,6	-4,4	-12,8						

İşlerin durumu geçen yıla kıyasla kötüleşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Haziran 2019'da -36,4 puan değerini alarak, Mayıs 2019'a göre 2,0 puan artarken, Haziran 2018'e göre 10,6 puan azaldı.

Haziran 2019'da TEPE anketi katılımcılarının yüzde 17,5'i geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 53,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 28,6 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Haziran 2018 – Haziran 2019)

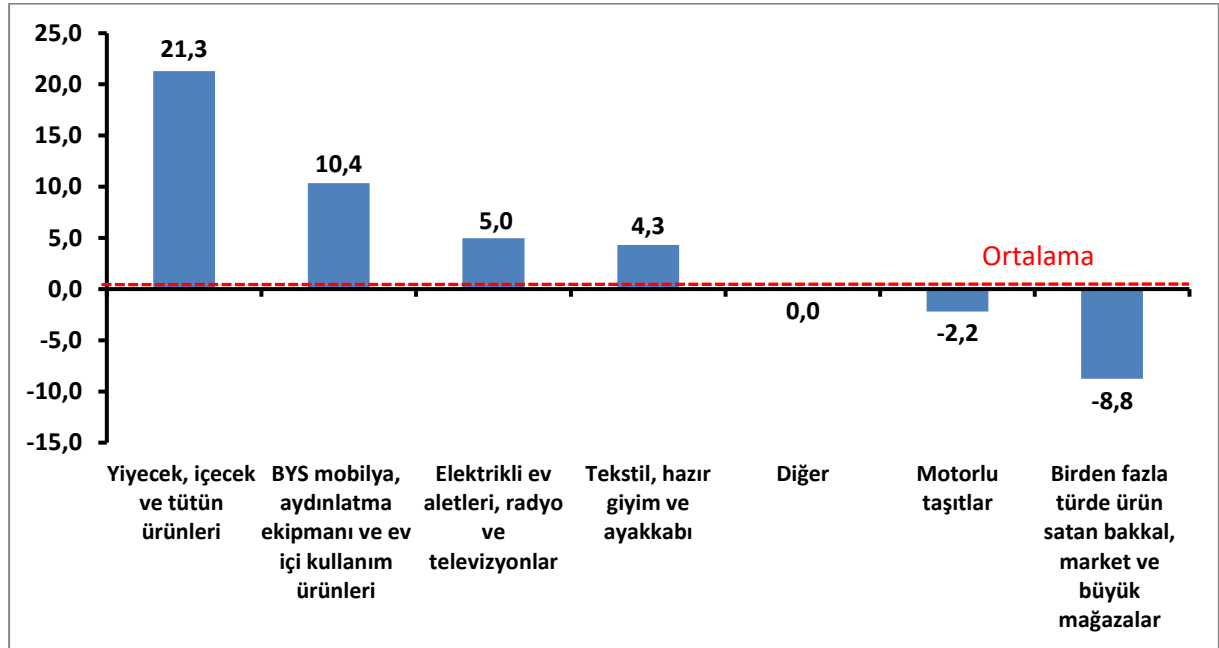
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3	-31,7	-25,8	-30,5	-34,5	-43,5	-54,3	-59,0	-33,5
2019	-54,1	-51,4	-35,3	-36,3	-38,4	-36,4						

Perakende güveni en fazla artan sektör “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Haziran 2019’da, geçen yılın aynı dönemine göre “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörlerinde artış, “motorlu taşıtlar” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerinde azalış gösterirken; “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” sektöründe ise değişim göstermedi. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri”, “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” ve “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” sektörleri ortalamanın üzerinde değer aldı. “Birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörü perakende güveninde en fazla azalış gösteren sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Haziran 2019’da geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendecilerin sipariş, satış ve istihdam beklentileri azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Haziran 2019'da, "geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu" ve "önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi" göstergelerinde hem Haziran 2018'e göre hem de Mayıs 2019'a göre artış; "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri" göstergeleri azalış gösterdi. "İşlerin geçen yıla göre durumu" göstergesi Haziran 2018'e göre azalırken, Mayıs 2019'a göre arttı. "Gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi" göstergesi ise Haziran 2018'e göre artarken, Mayıs 2019'a göre azaldı.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 06/2018	Endeks 05/2019	Endeks 06/2019	Bir önceki aya göre değişim 06/2019	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 06/2019
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-48,4	-53,1	-43,4	9,7	5,0
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	5,0	12,2	15,1	2,9	10,1
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-14,3	-16,5	-19,4	-2,9	-5,1
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-0,3	-4,4	-12,8	-8,4	-12,5
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	0,5	1,1	0,2	-0,9	-0,3
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	46,5	38,2	48,5	10,3	2,0
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-25,8	-38,4	-36,4	2,0	-10,6
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	2,9	5,0	4,3	-0,7	1,4

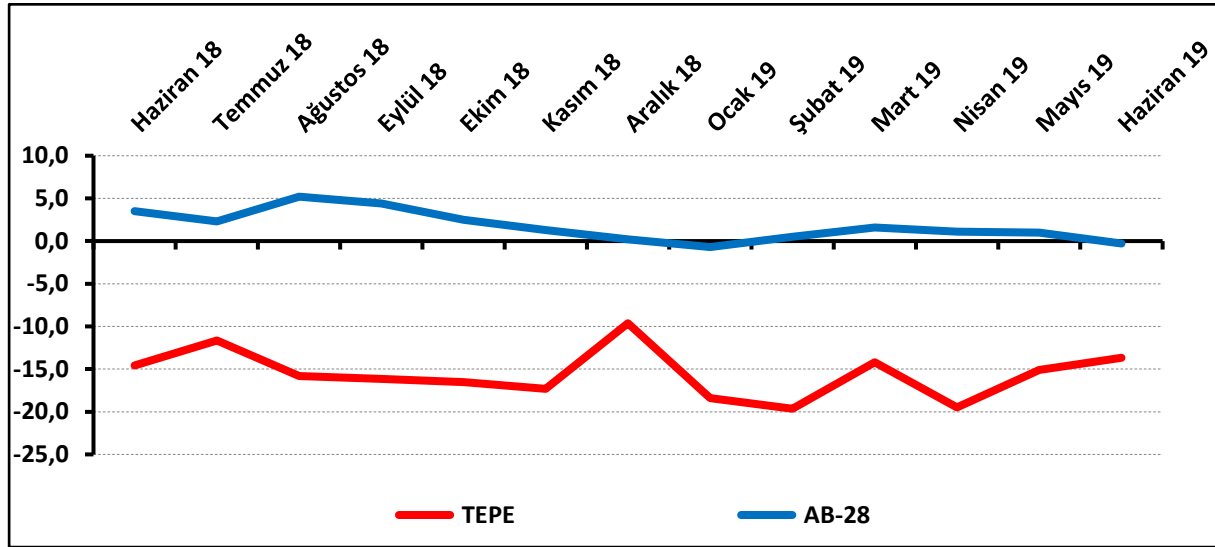
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Haziran 2019’da -0,3 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 1,3 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 3,8 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2018 – Haziran 2019)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	2,1	2,3	3,7	4,5	2,0	2,5	5,2	0,7	3,4	3,2	5,4	5,2
2018	3,4	4,6	3,0	0,2	2,0	3,5	2,3	5,2	4,4	2,5	1,3	0,2
2019	-0,7	0,5	1,6	1,1	1,0	-0,3						

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Slovakya, haziran ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Slovakya'yı; Makedonya ve Yunanistan takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla İngiltere, Hırvatistan ve Finlandiya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış da Slovakya'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Haziran 2018'e göre değişim AB-28'de -3,8 puan, Euro Bölgesi'nde -0,9 puan oldu. Mayıs 2019'a göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Haziran 2018 ve Mayıs 2019'a göre)

Ülkeler*	Haziran 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Mayıs 2019'a göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Slovakya	11,4	16,4
Makedonya Cumhuriyeti	7,4	4,1
Yunanistan	6,6	9,9
Estonya	5,8	-3,3
Malta	5,4	15,9
Romanya	3,5	1,3
Almanya	2,8	1,2
Bulgaristan	1,7	2,7
Belçika	1,3	7,2
Litvanya	1,3	2,2
Türkiye	0,9	1,4
İtalya	0,5	1,9
Karadağ	-0,3	-1,0
Arnavutluk	-0,4	4,1
Hollanda	-0,6	-1,1
Sırbistan	-0,6	4,5
Euro Bölgesi-19	-0,9	1,0
Portekiz	-1,2	-1,1
Macaristan	-2,0	-0,7
Letonya	-2,4	2,5
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-3,7	1,9
Polonya	-3,7	0,1
AB-28	-3,8	-1,3
Fransa	-4,1	-0,9
Slovenya	-4,5	-11,9
İrlanda	-4,7	-2,8
İspanya	-5,1	1,0
Danimarka	-5,2	-6,9
İsveç	-7,1	-5,0
Avusturya	-7,5	-1,9
Çek Cumhuriyeti	-8,1	-0,5
Finlandiya	-12,5	2,9
Hırvatistan	-14,2	-2,9
İngiltere	-15,1	-10,5

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan; Haziran 2019'dan itibaren Arnavutluk ülke verilerine eklenmiştir.

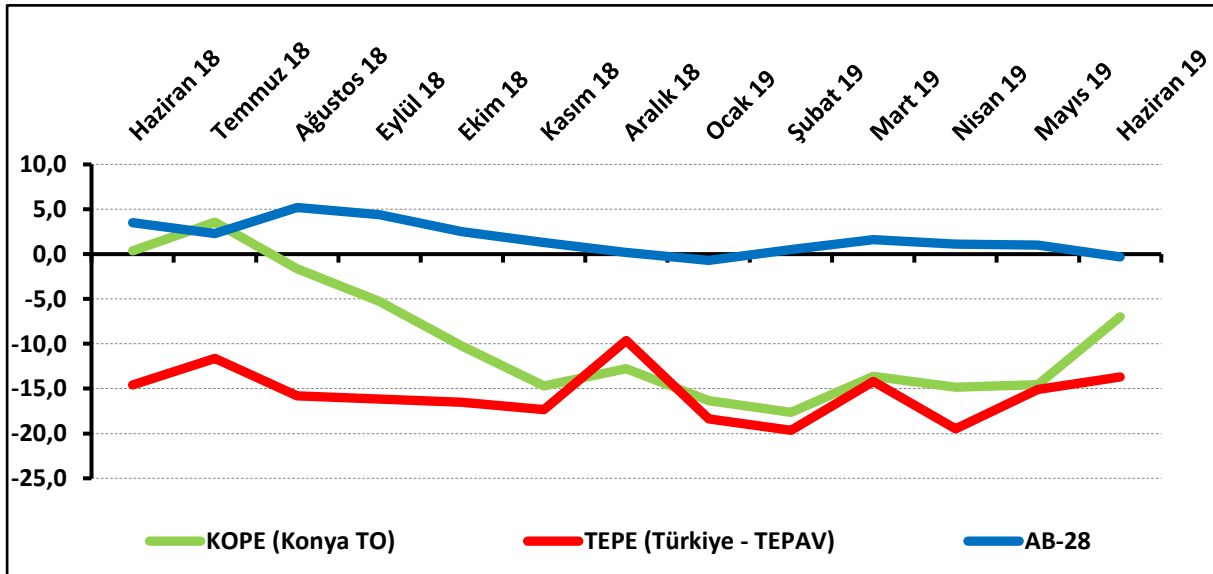
**Sıralama Haziran 2018 değişimine göre yapılmıştır.

Konya'da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012'den bu yana Konya'da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Haziran ayında TEPE, -13,7 puan değerini alırken KOPE -7,0 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 7,4 puan azalırken, TEPE 0,9 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 7,6 puan arttı. Konya perakendesi, haziran ayında Türkiye genelinden daha iyi performans sergilerken, AB-28'den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Haziran 2018 – Haziran 2019)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2017	-8,1	-2,9	0,4	-2,1	0,9	4,3	-0,4	5,0	7,0	2,9	5,7	4,1
2018	4,3	1,9	-0,9	-4,3	0,5	0,4	3,6	-1,6	-5,3	-10,2	-14,7	-12,8
2019	-16,3	-17,6	-13,6	-14,8	-14,6	-7,0						